

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18401

Θέμα 315^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 663-682**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΚΡ. Ὅστις δ' ὑπερβάς ἢ νόμους βιάζεται
ἢ τούπιτάσσειν τοῖς κρατοῦσιν νοεῖ,
οὐκ ἔστ' ἐπαίνου τοῦτον ἐξ ἐμοῦ τυχεῖν. 665
Ἄλλ' ὄν πόλις στήσειε, τοῦδε χρῆ κλύειν
καὶ σμικρὰ καὶ δίκαια καὶ τάναντία.
Καὶ τοῦτον ἂν τὸν ἄνδρα θαρσοίην ἐγὼ
καλῶς μὲν ἄρχειν, εὖ δ' ἂν ἄρχεσθαι θέλειν,
δορὸς τ' ἂν ἐν χειμῶνι προστεταγμένον 670
μένειν δίκαιον κάγαθὸν παραστάτην.
Ἄναρχίας δὲ μείζον οὐκ ἔστιν κακόν·
αὕτη πόλεις ὄλλυσιν, ἧδ' ἀναστάτους
οἴκους τίθησιν, ἧδε συμμάχου δορὸς
τροπὰς καταρρήγνυσι· τῶν δ' ὀρθουμένων 675
σώζει τὰ πολλὰ σώμαθ' ἢ πειθαρχία.
Οὕτως ἀμυντέ' ἐστὶ τοῖς κοσμουμένοις,
κοῦτοι γυναικὸς οὐδαμῶς ἤσσητέα·
κρεῖσσον γάρ, εἴπερ δεῖ, πρὸς ἄνδρὸς ἐκπεσεῖν,
κοῦκ ἂν γυναικῶν ἦσσονες καλοίμεθ' ἂν. 680
- ΧΟ. Ἡμῖν μὲν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλέμμεθα,
λέγειν φρονούντως ἂν λέγεις δοκεῖς πέρι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὅστις δ' ὑπερβάς ... κάγαθὸν παραστάτην.****(Μονάδες 30)**

Αν όμως κάποιος αυθαιρετώντας ή παραβιάζει τους νόμους ή σκέφτεται (σχεδιάζει) να δίνει εντολές σε αυτούς που κυβερνοῦν, δεν είναι δυνατόν αυτός να επαινεθεί

από εμένα. Αλλά όποιον η πόλη εκλέξει άρχοντα, πρέπει να τον υπακούουν (όλοι) και για τα μικρά και για τα δίκαια και για τα αντίθετά τους. Κι εγώ θα μπορούσα να πιστέψω ότι ένας τέτοιος άνδρας θα είχε τη θέληση και να κυβερνά καλά και να κυβερνάται (καλά) και ότι στη θύελλα της μάχης θα έμενε δίκαιος και πιστός σύντροφος αν έχει παραταχθεί (δίπλα σε κάποιον).

2. Να σημειώσετε με Χ στο οικείο τετραγωνάκι τη σωστή απάντηση στις παρακάτω ερωτήσεις:

α) Τι ήταν το λογεῖον;

i	το μέρος της ορχήστρας όπου άρχεῖτο ο Χορός	
ii	το κάθισμα του ιερέα του Διονύσου	
iii	το υπερυψωμένο δάπεδο πάνω στο οποίο έπαιζαν οι ηθοποιοί	

β) Τι ήταν τα Μεγάλα ή έν άσσει Διονύσια;

i	εορτή της ανθοφορίας στην αρχή της Άνοιξης	
ii	η λαμπρότερη εορτή του Διονύσου που διαρκούσε έξι ημέρες	
iii	εορτή του Διονύσου κατά τη διάρκεια της οποίας γίνονταν επαναλήψεις των επιτυχημένων δραμάτων	

γ) Τι ήταν το υπόρχημα;

i	μηχάνημα για τις ανάγκες του θεάτρου	
ii	ο χώρος για να στέκεται ο Χορός	
iii	χαρούμενο τραγούδι με ζωηρή όρχηση	

δ) Τι ήταν το διάζωμα;

i	ζώνη για να συγκρατεί τον χιτώνα των υποκριτών	
ii	χώρος στα παρασκήνια του αρχαίου θεάτρου	
iii	πλατύς οριζόντιος διάδρομος που χώριζε το κοίλον σε ζώνες	

ε) Τι ήταν η πάροδος;

i	τμήματα των εδωλίων ανάμεσα στις κερκίδες	
ii	πλευρική δίοδος για την είσοδο του Χορού στην ορχήστρα	
iii	ο τοίχος της σκηνής πίσω από το λογεῖο	

(Μονάδες 10)

- α) iii
- β) ii
- γ) iii
- δ) iii
- ε) ii

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη σημασία της στη Β' στήλη (δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἐπιτάσσω</i>	α) σύντροφος
2. <i>κρατόνω</i>	β) κατώτερος
3. <i>κλύω</i>	γ) καλώ
4. <i>παραστάτης</i>	δ) διατάσσω
5. <i>ἤσσω</i>	ε) κυβερνώ
	στ) ακούω, υπακούω
	ζ) ανώτερος

(Μονάδες 5)

- 1. δ)
- 2. ε)
- 3. στ)
- 4. α)
- 5. β)

Περισσεύουν τα γ) και ζ).

β) *θαρσοίην, ἄρχειν, ὑπερβάς, καταρρήγνυσι, ἐκπεσεῖν*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

(Μονάδες 5)

θαρσοίην → ενθαρρυντικός
ἄρχειν → αρχή
ὑπερβάς → ανάβαση
καταρρήγνυσι → διαρρήκτης
ἐκπεσεῖν → κατάπτωση

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος